

Oponentní posudek :

Klasicistní stavitelství v Litoměřicích a jeho doznívání 1800-1870 Od zednického mistra ke stavebnímu podnikateli

Mgr. Eliška Nová

Předkládaná disertační práce je zaměřena na klasicistní architekturu a stavitelství v Litoměřicích v letech 1800-1870. pramennou základnou je studium písemných a plánových podkladů. Věnuje urbanistickému vývoji města v daném období a proměnám stavebního fondu.

Podrobná analýza dochované plánové dokumentace umožnila poznání proměn jak veřejných budov, především úředních a školských, tak městských domů v procesu přechodu k nájemnímu bydlení.

Práce se podrobně zabývá také širším dobovým kontextem. Sleduje proměny legislativy regulující stavební produkci a dopad stavebních řádů na podobu staveb. Samostatnou kapitolu věnuje vzdělávání ve stavební profesi, především přechod od školení řemeslníků v cechu ke studiu na technických školách.

V domech sleduje jejich dispoziční a konstrukční řešení, velkou pozornost věnuje např. důležitému vývojovému procesu přechodu od dymníkových (černých) kuchyní ke sporákovým. Zabývá se také konstrukcí krovů a schodišť.

Velmi lze vyzdvihnout případové studie- krajský úřad, radnici a její stěhování, divadlo, kavárnu, ale i domky na předměstí. Autorka tak postihla celé spektrum stavebního fondu, jaké je v každém městě.

K práci mám jen drobné doplnění – variabilní dispozice nájemných bytů a pokojů je normální i v Praze či jiných velkých městech a objevuje se i koncem 19. stol.

U topenišť lze jako srovnatelný příklad k dvojímu provozu v bytě – kachlová nepřímo přikládaná kamna a v kuchyni již sporák – uvést karlínské domy 30. let. Ale to nejsou výtky.

Za komplexnější problematiku lze ale považovat otázku schodů visutých, tedy vetknutých. Vzhledem k tomu, že bylo na takové schody třeba velmi kvalitní kámen bez vady, bylo pořízení takových schodů nákladnější, než pro pořízené běžného schodiště s vřetenovou zdí. U schodů s vřetenovou zdí je namáhání kamene mnohem menší a tudíž výběr materiálu nemusí být tak precizní- na běžný rozpon schodišťového stupně postačuje běžně kvalitní kámen, jako např. na ostění. Takže není to jistě jen postupný vývoj k lepší formě, jak by se zdálo z předložené práce, ale má svá omezení. Pokud jsem sledoval výskyt a materiál visutých – vetknutých schodů v Praze, tak k jejich masivnímu rozšíření přispěla až železnice, která dopravila mnohem kvalitnější materiál – žulu.

Závěr: práci lze hodnotit jako vynikající sondu do běžného stavitelství, oproštěnou od klišé ikonicky představovaných staveb „velkého“ klasicismu. V každém případě doporučuji k obhajobě a po obhajobě ke kompletnímu publikování.

Doc. Ing. Michael Rykl, PhD

10.6.2018